

Peter slår sin lärare

□ Så här ser två av kendo-slagen ut: Gerry slår ett "men-slag" i huvudet på Peter, som kontrar med ett "do-hugg" mot bålen på sin lärare och tränare.

... i kendo, den fridsamma sporten

■ "Oujii men!"

Peter Schmitt skriker på japanska, tar ett steg framåt och slår sin lärare och tränare Gerry Fjellberg i huvudet med den långa kendokäppen.

Det ser våldsamt ut, men skenet bedrar.

— Kendo är den fridsammaste av sporter, förklarar Peter senare.

Peter Schmitt är 19 år. Om en månad åker han till kendo-VM i Brasilien. En spännande och högst oväntad uppgift för en ung kille från Fisksätra som just gått ut gymnasiet.

— Det lät som ett skämt när jag fick reda på att jag blivit uttagen till VM-laget, berättar Peter. Visserligen fick jag komma med på de tre träningslägren som förbundet ordnat inför uttagningarna, med det var mest för att se och lära, trodde jag.

SM-silver i lag

Men när de fem VM-uttagna namnen presenterades fanns Peter Schmitt med och det utan att än så länge ha varit i närheten av att vinna ens ett SM. Individuellt har han som bäst kommit till kvartsfinal (1981), medan det i lag blivit ett SM-silver med klubben Saltsjö Kendo (1978). På träningslägren gjorde dock Peter så bra ifrån sig att han nu är den yngste svenske som fått åka till ett VM.

— Peter har alla förutsättningar att bli mycket bra i den här sporten, tror hans klubbtränare Gerry Fjellberg. Han har

alla de egenskaper som är viktiga. Snabbhet, teknik, smidighet och framför allt en otrolig koncentrationsförmåga — det allra viktigaste. Kendo är en sport där det handlar om balans, dels i kroppen men framför allt mentalt. Utan ett stort inre lugn och en total oräddhet blir man ingen stjärna i kendo.

Farlig sport?

Här kommer vi att tala om vad sporten kendo egentligen är. Ytligt sett ser det för en ovan betraktare ut som en ganska våldsam sport — trots försäkran om motsatsen.

— Det är inte alls så farligt som det ser ut, säger Peter och Gerry och skrattar. Vi är ordentligt påpassade med skydd som ni ser och "svärdet" är en rätt ofarlig bambupinne. I Sverige har det aldrig inträffat några allvarligare skador.

— En viktig del i kendo-utbildningen är att man måste visa respekt för motståndaren och för det vapen man har. I vår klubb får ingen använda kendo-svärdet förrän tidigast efter ett år av rörelseövningar för att få in rätt balans och teknik.

Robin Hood

Peter var 13 år när han för första gången kom i kontakt med kendo. Tidigare spelade han ishockey, fotboll, bordtennis och basket men utan att riktigt finna "sin" sport.

— Från början blev jag intresserad av kendo för att det såg så häftigt ut. Jag trodde att det handlade om Robin Hood och så. Men efter att hållit på ett tag fick jag en helt annan syn på det hela.

□ Så här ser han ut under hjälmen — Peter Schmitt, 19 år, från Fisksätra — vårt svenska VM-hopp i kendo.

— Det som är roligast med kendo är att man bara har sig själv att lita till och därmed ingen att skylla på om det går dåligt.

— Kendo är en explosiv sport. Jag är fascinerad av att stå och fixera motståndaren med blicken och invänta rätt tillfälle för attacken. Det gäller att mentalt hitta exakt rätt ögonblick, att aldrig tveka.

Den mentala träningen är också viktig, tycker Peter. Vid varje träningsstillfälle ingår det en stunds meditation för att "förjaga den inneboende rädslan".

— Det är den träningen som är grunden för att hitta rätt balans vid tävlingarna. Dessutom tycker jag att jag rent privat har stor nytta av den här träningen. Jag tycker att jag har blivit en ganska lugn och harmonisk människa genom kendo.

När Peter inte tränar kendo jobbar han som vårdare på Beckomberga mentalsjukhus. Ett jobb han trivs bra med och vill fortsätta med, åtminstone fram tills militärtjänsten börjar i januari.

Men först ska alltså Peter åka till São Paulo i Brasilien för att försvara Sverige vid VM. Vad tror Peter om sina chanser?

— Möter jag någon läskig japan i första omgången tar väl mitt tävlande slut direkt, japanerna är suveräna. Men annars tror jag att vi européer är ungefär lika bra, så en liten chans att vinna någon match har jag väl. Det vore kul att överleva första omgången.

Sportprofilen

Kendo-fakta

■ Ursprunget till kendo kan man hitta i samurajfäktningen som förekom i Japan på 1600-talet. Men kendo som sport uppstod först kring 1860 — då blev det förbjudet att bära vapen i Japan. I stället uppfanns och utvecklades ett "kendo-svärd" av bambu (kendo = svärdets väg) och en ny sport var född.

Kendo är liksom karate, judo, jiu-jitsu m fl en budosport. Kendo är i dag den största budosporten i Japan — större än tex karate — med ca 8 miljoner utövare.

Till Sverige kom kendo på 1960-talet genom en person vid namn Robert von Sandor. Han hade sett sporten utövas i Japan och introducerade den här. I dag finns ett hundratal kendo-utövare i landet i 5-6 olika klubbar.

Kendo går ut på att med bambusvärdet träffa motståndaren i huvudet, på handskarna, på bålen eller på halsen.

Den kendo-utövare som anfaller måste skrika ut slagets namn på japanska (se ordlistan här intill) beroende på var han tänker slå, samtidigt som han tar ett steg. Det är ett krav att steg, skrik och slag utförs på exakt samma gång.

Hugg mot huvudet är kendos vanligaste slag. Den svåraste varianten är slaget mot bålen.

En kendo-match går vanligtvis i bäst av tre slag, där man får en poäng för varje träff.

Kendo ser ut att vara en rätt våldsam sport — åtminstone för en ovan åskådare. Men i själva verket är kendo en mediativ sportgren (!) som har sin grund i zen-buddismen.

Varje träningspass inleds och avslutas med en stunds meditation för att rensa hjärnan. Detta för att mentalt uppnå ett tillstånd där man kan attackera motståndaren utan att vara rädd och utan att tveka.

Dessutom ska meditationen öka koncentrationen på att utdela och parera slag bättre under tävling.

Den som vill börja med kendo måste vara utrustad med ett stort tålmod. Nybörjaren får nämligen inte ta i en kendo-käpp under det första träningsåret, utan får bara lära sig att röra sig rätt över golvet.

Men å andra sidan kan man efter sitt provår ägna sig åt kendo resten av sitt liv och ständigt utvecklas. Det finns exempel på 70-åriga kendo-champions i Japan som bara blir bättre ju äldre de blir.

Liten kendo-ordlista

Kendokäpp:
"svärd" = shinai

Slag:
mot handsken = koté
mot bålen = do
mot halsen = stki
mot huvudet = men

Skydd:
jacka = keiko-gi
långkjol = hackama
höftskydd = tare
bålskydd = do
handskar = koté
hjälm = men
svettduk = tennegui

Kendo är det japanska uttrycket för "svärdets väg".

Text:
ANDERS HOLMQVIST
OLLE LINDBERG
Foto:
INGVAR SVENSSON